

Predmet: Bogdan Kuzmić

Županijski sud u Vukovaru, Republika Hrvatska

Broj predmeta: K-16/01

Optužnica broj: DO-K-12/98 od 19.3.2001. godine, Županijsko državno odvjetništvo (u daljem tekstu ŽDO) u Vukovaru

Krivična dela: ratni zločini protiv civilnog stanovništva, član 120. stav 1. Osnovnog krivičnog zakona Republike Hrvatske (u daljem tekstu OKZ RH)

Optuženi: **Bogdan Kuzmić**, nalazi se u bekstvu pa mu se sudi u odsustvu

Sudsko veće: sudija Nikola Bešenski, predsednik Veća
sudija Nevenka Zeko, članica Veća
sudija Stjepan Margić, član Veća

Tužilac: Vlatko Miljković, zamenik ŽDO u Vukovaru

Branilac optuženog po službenoj dužnosti: advokat Stjepan Šporčić

Javnost: Regionalni tim za praćenje domaćih suđenja za ratne zločine (Fond za humanitarno pravo (FHP), Srbija, Centar za mir, nenasilje i ljudska prava, Documenta), misija OEBS-a u Hrvatskoj, novinar i fotoreporter.

Glavni pretres: 7.4.2008.

Izveštaj: Darko Balać, FHP, član Regionalnog tima za praćenje domaćih suđenja za ratne zločine

Čitanje optužnice

Zamenik ŽDO je pročitao optužnicu, a predsednik veća konstatovao da se optuženome sudi u odsustvu na osnovu pravnosnažnog rešenja Županijskog suda u Vukovaru posl. broj Kv-289/06 od 3.1.2007. godine i da je nedostupan hrvatskim vlastima

Saslušanje svedokinje-oštećene Ljiljane Mandić

O optuženome

Svedokinja je supruga ubijenog Marka Mandića. Radili su kao medicinski tehničari u vukovarskoj bolnici. Bili su u dobrim odnosima sa optuženim, koji je u bolnici bio portir. Vidala ga je svakodnevno deset godina, družili su se i veoma ga dobro poznaje. Zbog događaja u Borovu Selu, optuženi je aprila 1991. godine pritvoren u Osijeku, ali je tri meseca kasnije bio pušten i razmenjen. Dok je bio u pritvoru, njen suprug je svedočio u postupku protiv njega, a seća se da se u bolnici sakupljala novčana pomoć za njegovu suprugu i decu.

Odvođenje Marka Mandića

Seća se da je optuženi 19.11.1991. godine u tri navrata dolazio u bolnicu. Svaki put se odnosio bahato prema njenom suprug, govoreći da je dobio batine i pokazivao je šav na licu,

za koji svedokinja smatra da nije bio stariji od desetak dana. Svedokinju je pitao za Đuru Čučkovića, tražio je da ga pozove, a njenog supruga Marka Mandića je oko 19:00 časova izveo *na kraći razgovor*. Sat vremena kasnije, svedokinja je prišla optuženom Kuzmiću i upitala ga je za sudbinu svog supruga. On joj je odgovorio da bi i on štošta hteo da zna i da će videti supruga najranije sutra ujutru, i to ako *obuče uniformu*. Ne postavlja imovinskopravno zahtev prema optuženom, ali ga drži odgovornim za nesumnjivu smrt svog supruga, jer ga je on lično izveo iz bolnice, iako ne zna da li ga je i ubio.

Odvođenje ostalih muškaraca

Dragana Jurčević joj je plačući rekla da je optuženi Kuzmić odveo njenog sadašnjeg supruga Zlatka Jurčevića, koji se kasnije vratio, ali nije znao ništa o sudbini Marka Mandića. Iako se kasnije stalno raspitivala o njemu, ništa do danas nije saznala. Čula je da je optuženi odveo i vozača saniteta Anta Vlaha te policijske inspektore Tomislava Hegeduša i Branka Lukendu. Svedokinja ima utisak da je i načelnik hirurškog odeljenja dr Mladen Ivanković mogao da vidi kako optuženi odvodi njenog supruga kroz hodnik prema dvorištu i da je taj lekar učestvovao u izdvajanju muškaraca, odnosno supruga medicinskih sestara i čistačica iz bolnice, koji su nekoliko dana pred pad Vukovara došli u bolnicu i pomagali osoblju.

Obraćanje majoru Veslinu Šljivančaninu

Ujutru 20.11.1991. godine svedokinja se obratila i majoru JNA Veslinu Šljivančaninu nakon što je on pred osobljem bolnice održao govor i *ispirao im mozak*. Dva puta mu je saopštila ime i prezime svog supruga, on je to zapisao na papir i stavio u džep. Vojnik koji je stajao do njega držao je nekakav spisak i na njemu je bilo ime Marka Mandića.

Saslušanje svedokinje-oštećene Anice Lukende

Odvođenje Branka Lukende

Svedokinja je supruga Branka Lukende. Bio je policijski inspektor za krvne delikte i maloletničku delinkvenciju u Vukovaru. Dva meseca pre pada Vukovara radio je na evidentiranju ranjenika u bolnici. Pošto 19.11.1991. godine nije ni bila u Vukovaru, nema neposrednih saznanja o tome šta mu se desilo. Od više lica je čula da ga je tog dana iz bolnice odveo optuženi Bogdan Kuzmić, sa kojim su ona i suprug bili u prijateljskim odnosima. Neposredan očevidac odvođenja Branka Lukende je bila Anka Furundžija. Svedokinja ništa ne zna o daljoj sudbini supruga, koji se i danas vodi kao nestali *branitelj*. Ne postavlja imovinskopravni zahtev, samo želi da zna šta se desilo s njim.

Glavni pretres: 18.6.2008.

Izveštaj: Darko Balać, FHP, član Regionalnog tima za praćenje domaćih suđenja za ratne zločine

Saslušanje svedokinje dr Vesne Bosanac

Dolazak JNA

Bila je upravnica bolnice u Vukovaru. Kategorički tvrdi da je nemoguće da je bilo ko odveden iz bolnice pre 13:00 časova 19.11.1991. godine, jer su tek tada stigli prvi pripadnici JNA i njima pridruženih oružanih snaga.

O optuženome

Tog dana je u krugu bolnice videla majora Veselina Šljivančanina i optuženog Bogdana Kuzmića. Kako je bila pod stražom i često zatvorena u svom kabinetu ili pak odvođena na razna mesta radi saslušanja, svedokinja ne zna šta se sve tačno dešavalo, ali je čula da se optuženi *šetao* po bolnici u to vreme. Smatra da je on bio jedan od ključnih ljudi u vezi sa svim što se tada zbivalo. Kao portir, poznavao je sve u bolnici i *prokazivao* ljude. Stekla je utisak da su se prema njemu pripadnici JNA odnosili s uvažavanjem i pitali ga za stav kada je svedokinja tražila da se dovedu njeni svekar i svekrva. Bio je upoznat s njenim imenovanjem za upravnicu bolnice 24.5.1991.godine, iako je baš tog dana pritvoren. Čula je da sada živi u Bijeljini.

Odvođenje Marka Mandića

Seća se da joj se oštećena Ljiljana Mandić dana 20.11.1991.godine požalila da su joj prethodne noći odveli supruga.

O ostalim oštećenima

Branko Lukenda i Tomislav Hegeduš su bili zaduženi od strane policije da evidentiraju ranjenike i prikupljaju njihovo oružje. Stanko Duvnjak je bio policajac, ali je u bolnici bio zbog povrede stopala, kao ranjenik. Martin Došen je, takođe, bio težak ranjenik. Osim njih, iz bolnice je odvedeno šest autobusa s ljudima koji su kasnije ubijeni na farmi Ovčara.

O dr Mladenu Ivankoviću

Seća se da je javljeno kako pripadnici paravojske *Beli orlovi* idu ka bolnici. Navodno su vodili sina dr Mladena Ivankovića da vidi oca. Međutim, pripadnici vojne policije JNA, ali i sam dr Ivanković sprečili su ih da uđu u bolnicu.

Zapažanje:

Svedokinja je sudskom veću predala fotografije i kompakt disk na kojem je snimak francuske televizije koji prikazuje optuženog Kuzmića *kako zatvara ili odvodi još neke Vukovarce čija je sudbina ostala do danas nepoznata.*

Saslušanje svedoka dr Mladena Ivankovića

Dolazak JNA

Ne seća se tačnog datuma, ali prvog dana po dolasku JNA u vukovarsku bolnicu, oko 22:00 časa ga je jedan oficir JNA upozorio da postoji spisak ljudi koji će biti likvidirani i da se među njima nalazi i on. Zbog toga su mu data dva vojnika kao pratnja. Nije plakao od radosti zbog dolaska JNA, već zato što je u to vreme saznao da su mu oba sina živa. Prethodno su kružile drukčije priče, koje svedok nije mogao da proveri, jer je stalno bio u bolnici.

Izdvajanje ljudi u bolnici

Sledećeg dana mu je major Šljivančanin zatražio da, kao šef hirurgije, kaže ko su od zatečenih ljudi u bolnici civili i zaposleni, a ko su pripadnici hrvatskih oružanih snaga. Svedok je pokušao da se *izvuče* iz te, za njega, neprijatne situacije. Rekao je prisutnima da major Šljivančanin traži da se izdvoje određena lica, ali nije siguran da se iko tom prilikom javio. Osim toga što je preneo, svedok nije ništa drugo učinio. Kasnije su se u hrvatskoj štampi pojavili neistiniti napisi o njegovoj ulozi u tim događajima. On je samo nastojao da radi svoj posao.

O optuženome Kuzmiću

Optuženog Kuzmića nije viđao u bolnici u prva dva dana po dolasku JNA, sve do završetka evakuacije. Tek tada se pojavio sa još jednim vojnim policajcem. Pretpostavlja da su proveravali da li se neko krije u bolnici. Misli da je nakon toga optuženi imao neku funkciju u vlasti SAO Krajine, jer je navodno odbio da potpiše nekakvo odobrenje, zbog čega svedok i njegova supruga nisu dobili stan. Zna da je protiv optuženog bila pokrenuta istraga i da je pritvoren, pa se nije pojavljivao na poslu u bolnici nekoliko meseci pre dolaska JNA. Čuo je da je upravo zbog verbalnog sukoba s Markom Mandićem optuženi Kuzmić dospao u pritvor. Zabrinuo se za sudbinu Mandića, kada mu je dr Stanojević rekao da ga je optuženi odveo.

O Marku Mandiću

Marka Mandića zna, jer je radio u bolnici. Bio je dobar radnik, ali eksplozivne naravi. Sukobljavao se s ljudima uglavnom zbog fudbalske navijačke strasti. Pričao mu je da se plaši četnika. Svedok ga je uveravao da nema razloga da se plaši, jer je pretpostavljao da će dolaskom vojske zavladatai red. Na žalost, nije bio u pravu. I pored najbolje volje, svedok ne može da se seti da je u bolnici u ta dva dana po dolasku JNA video Marka i Ljiljanu Mandić. Nije ih video ni prilikom evakuacije.

O ostalim oštećenima

Branka Lukendu zna kao policajca, ali se Tomislava Hegeduša i Stanka Duvnjaka ne seća. Nema saznanja da je iko prve noći po dolasku JNA odveden iz bolnice niti ubijen. S time se verovatno počelo u vreme evakuacije.

Glavni pretres: 22.7.2008.

Izveštaj: Darko Balać, FHP, član Regionalnog tima za praćenje domaćih suđenja za ratne zločine

Saslušanje svedokinje Anke Furundžije

Suprug svedokinje je nakon pada Vukovara odveden iz bolnice i streljan na Ovčari.

Odvođenje Branka Lukende

Videla je kako je, po dolasku JNA u vukovarsku bolnicu, optuženi Bogdan Kuzmić prišao oštećenom Branku Lukendi u jednoj bolesničkoj sobi blizu atomskog skloništa, potapšao ga po obrazu i rekao mu kako je on sada *njegov* te da je *u njegovim rukama*. Nakon toga ga je izveo iz prostorije i odveo. Sigurna je da je to bio optuženi Kuzmić, jer je, kao i ona, ranije radio u bolnici pa ga poznaje. Tom prilikom bio je odeven u vojnu uniformu, imao je oružje i bio je u pratnji još tri vojnika. Branko Lukenda je bio policijski inspektor na dužnosti u bolnici, ali nema saznanja šta je tamo tačno radio. Slično njemu, i oštećeni Stanko Duvnjak i Tomislav Hegeduš bili su policajci raspoređeni u bolnici, dok je Marko Mandić bio medicinski tehničar, ali o njihovoj sudbini svedokinja nema saznanja.

Saslušanje svedokinje Zdenke Žulj

Odvođenje Branka Lukende i Tomislava Hegeduša

Svedokinja je radila u bolnici pa je otud poznavala optuženog i oštećene. Seća se kako je na dan ulaska JNA u Vukovar, optuženi Kuzmić došao u šalter salu i u prisustvu svedokinje, dr Matoša i spremačice Ludvine Andrejević, obratio se oštećenima Lukendi i Hegedušu rekavši im da ih lišava slobode. Zatim ih je odveo, ali ne zna kuda. O odvođenju ostalih oštećenih, svedokinja nema neposrednih saznanja.

Zapažanje:

Svedokinja je ostala pri svojoj tvrdnji da je optuženi sâm odveo oštećenog Lukendu iz šalter prostorije, kada joj je predsednik veća predočio da je ta tvrdnja suprotna iskazu svedokinje Anke Furundžije, koja je rekla da je optuženi sa još trojicom vojnika odveo Lukendu iz potpuno druge zgrade u krugu bolnice.

Glavni pretres: 16.9.2008.

Izveštaj: Darko Balać, FHP, član Regionalnog tima za praćenje domaćih suđenja za ratne zločine

Saslušanje svedoka Dragutina Berghofera

O oštećenome Stanku Duvnjaku

Svedok je bio u bolnici od 17. do 20.11.1991.godine. Tamo je 19.11.1991. oko 15:30 časova primetio optuženog Kuzmića kako u bolničkom hodniku razgovara s oštećenim Stankom Duvnjakom i kako mu ovaj govori: *A šta sam ja tu mogao?* Optuženi je tom prilikom bio u uniformi i naoružan automatskom puškom. Nakon toga svedok nijednom više nije video optuženog i ne zna šta je radio. Ne zna ni šta se dešavalo s oštećenim Duvnjakom, ni kako i sa kime je otišao iz bolnice. Nije ga video na Ovčari.

O oštećenome Marku Mandiću

Oštećenog Martina Došena i njegovog brata svedok je video kada su ih izvodili iz bolnice i odvozili autobusima u kasarnu. Kada su ih odvodili, svedok nije video nijedno telo. Nije video da je iko ubijen.

Zapažanje:

Svedok danas nije, kao ranije u istrazi, rekao da je video okrivljenog pored oštećenog Martina Došena dok su ga iznosili na nosilima iz bolnice u autobus 20.11.1991.

Saslušanje svedoka Rudike Siča

Izdvajanje oštećenog Došena

Svedok je kao ranjeni pripadnik ZNG dospeo u bolnicu. Bio je u bolničkom skloništu kada je optuženi Kuzmić došao u pratnji dvojice, takođe uniformisanih lica. Izdvojio je četiri muškarca, među njima oštećenog Martina Došena i njegovog brata. Optuženi je prepoznao svedoka i kada je na pitanje šta tu radi svedok slegao ramenima, optuženi je rekao: *Dobro, ti ništa.*

Izdvajanje oštećenog Duvnjaka

Sutradan, 19.11.1991. je došao major Šljivančanin i rekao im da će kao ranjenici biti razmenjeni u Nuštru. Zatim su ih odvezli autobusima u kasarnu. Kada su stigli, Marko Crevar je izdvojio iz autobusa oštećenog Stanka Duvnjaka. Svedok ne zna šta se dalje sa njime dešavalo.

Izdvajanje oštećenog Mandića

Svedok je čuo da je noć pre nego što ga je video u bolničkom skloništu, optuženi Kuzmić tražio i odveo oštećenog Marka Mandića. Smatra da je to uradio jer je sa njime imao

razmirice od ranije po nacionalnoj osnovi. Takođe, svedok je čuo da je optuženi, kada je uhapšen i udaljen s posla, pretio kako će videti svi kada se on vrati u bolnicu.

Zapažanje:

Svedok je odstupio od iskaza datog u istrazi, kada je govorio da je optuženi Kuzmić izdvajao ljude u bolnici dva i po do tri sata. Danas je rekao da je izdvojio svega četiri osobe. Takođe, danas među četvoricom, koju je optuženi izdvojio, nije spomenuo oštećenog Mandića. Konačno, dok u istrazi nije imenovao lice koje je izvuklo oštećenog Mandića, danas je rekao da je to bio Marko Crevar.

Uprkos nedoslednosti svedoka u ranijem i današnjem iskazu, branilac po službenoj dužnosti nije istakao nikakve primedbe tim povodom.

Fond za humanitarno pravo

